

Sygn. akt III KZ 48/21

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński

w sprawie **M. S.**,
skazanego z art. 148 § 2 pkt 1 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 6 grudnia 2021 r.
zażalenia wniesionego przez skazanego
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 13 października 2021 r., sygn. akt II AKa (..),
w przedmiocie nieuwzględnienia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia
wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem oraz do złożenia kasacji od wyroku
Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 31 maja 2021 r., sygn. akt II AKa (...),
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanowił:

**uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi
Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny w (...) nie uwzględnił wniosku
skazanego złożonego w trybie art. 126 § 1 k.p.k. o przywrócenie terminu do
złożenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem oraz do złożenia kasacji od
wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 31 maja 2021 r., sygn. II AKa (...). Już po
upływie terminu do złożenia powyższego wniosku, skazany złożył osobistą kasację,

której - w związku z powyższym - przewodniczący Wydziału II Sądu Apelacyjnego w (...) zarządzeniem z dnia 28 czerwca 2021 r. (k. 3 akt SN III KZ 34/21) odmówił przyjęcia. Zarządzenie to, w wyniku jego zaskarżenia, postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 2021, sygn. III KZ 34/21, zostało utrzymane w mocy (k. 16-17v akt tej sprawy). Pismem z dnia 9 września 2021 r. (k. 12603, t. 64 akt sprawy II AKa (...)) skazany złożył wniosek o przywrócenie terminu do dokonania wskazanych na wstępie czynności procesowych, a następnie kolejnym, z dnia 4 października 2021 r. (k. 12606 – 12607v), wniósł o przywrócenie terminu „na wydanie uzasadnienia do wyroku sygn. akt II AKa (...)”.

Odmowę uwzględnienia powyższych wniosków Sąd Apelacyjny uzasadnił tym, że nie zawierały żadnych okoliczności wskazujących, że przekroczenie terminów, których przywrócenia skazany się domaga, nastąpiło z powodów „od strony niezależnych”, czego wymaga art. 126 § 1 k.p.k. Skazany zaś, mimo nieobecności jego oraz obrońcy podczas ogłoszenia wyroku, a także pomimo, że nie znajdował w jego przypadku zastosowania art. 422 § 2a k.p.k., miał i tak możliwość skutecznego złożenia wniosku o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem w terminie określonym w art. 524 § 1 zd. 2 *in princ.* k.p.k. (7 dni od ogłoszenia), będąc już czerwcu 2021 r. pouczonego wraz z doręczeniem odpisu wyroku o sposobie i terminie jego zaskarżenia (k. 5-7 akt WKK 40/21). W ramach tego pouczenia zawarte również były regulacje odnoszące się do obowiązków i uprawnień dotychczasowego obrońcy z urzędu. Nawet przy założeniu, że skazany przypuszczał, iż dalszych czynności w celu złożenia kasacji dokona jego obrońca, to tego rodzaju przekonanie zdezaktualizowało się w momencie doręczenia mu zarządzenia o odmowie przyjęcia kasacji, co nastąpiło w dniu 6 lipca 2021 r. Zatem, wnosząc o przywrócenie terminu, skazany nie dochował terminu zawitego określonego w art. 126 § 1 k.p.k. (7 dni od ustania przeszkody).

Na to postanowienie, w terminie procesowo skutecznym, skazany złożył zażalenie, w którym podniósł, że został „wprowadzony w błąd” przez obrońcę z urzędu, co do którego był przekonany, że zrealizuje czynności w ramach tzw. zapowiedzi kasacji, tj. złoży wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Było to powodem jego niestawiennictwa podczas ogłoszenia wyroku. Przekonanie skazanego odnośnie do dalszej realizacji obowiązku obrończego przez

dotychczasowego obrońcę z urzędu obejmowało także złożenie samej kasacji. Skarżący powołał się nadto na wagę sprawy i fakt, że czuje się niewinny. Wskazał też na uchybienia, do których w jego ocenie doszło w zakończonym prawomocnie procesie oraz na okoliczności, które mają dowodzić jego niewinności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Środek odwoławczy okazał się zasadny o tyle, że jego rozpoznanie skutkowało wydaniem orzeczenia o charakterze kasatoryjnym.

Na wstępie przypomnieć należy, że przesłanki określone w art. 126 § 1 k.p.k. dzielą się na formalne oraz merytoryczne. Badanie, czy strona podniosła okoliczności obiektywne, a więc od niej niezależne, usprawiedliwiające niedochowanie przy dokonaniu danej czynności procesowej terminu zawitego (*in casu* art. 524 § 1 zd. 2 k.p.k.) stanowi już niewątpliwie etap merytorycznej oceny wniosku o przywrócenie terminu. Przed przystąpieniem do tego etapu, w pierwszej kolejności, niezbędne jest natomiast poczynienie ustaleń w zakresie realizacji warunków formalnych, tj. legitymacji procesowej podmiotu składającego wniosek, dopełnienia czynności, która miała być dokonana w ustawowym terminie zawitym, złożenia wniosku w terminie zawitym 7 dni od czasu ustania przeszkody. Dopiero pozytywna weryfikacja powyższych przesłanek otwiera drogę do badania istoty wniosku, a więc weryfikacji przyczyn niedochowania danego terminu (por. np. postanowienia SN z dnia 26 stycznia 2005 r., III KZ 38/04, LEX nr 146252; z dnia 13 sierpnia 2014 r., III KZ 43/14, LEX nr 1493988; z dnia 29 lipca 2020 r., sygn. IV KZ 24/20, LEX nr 3217455).

Tymczasem, jak wynika z zaskarżonego postanowienia, sposób procedowania nad wnioskiem złożonym przez skazanego w trybie art. 126 § 1 k.p.k. był odmienny. W pierwszej kolejności Sąd dokonał jego merytorycznej oceny i wypowiedział się w przedmiocie zasadności podniesionej argumentacji. Finalnie doszedł do konkluzji, że argumentacja ta nie może być rozpatrywana w kategoriach okoliczności „od strony niezależnych”. Na zakończenie tej oceny Sąd skonkludował, że wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku Sądu odwoławczego wraz z uzasadnieniem nie został złożony w terminie zawitym 7 dni

od czasu ustania przeszkody. Poczynił nadto w tej mierze stosowne ustalenia, obierając za punkt odniesienia do obliczenia terminu datę doręczenia skazanemu zarządzenia o odmowie przyjęcia kasacji, tj. 6 lipca 2021 r. (k.10 akt WKK 40/21). Następnie skonfrontował ją z datami złożenia przez skazanego dwóch pism, w których domagał się przywrócenia terminu zawitego do złożenia tzw. zapowiedzi kasacji (k. 12603 i 12607 – 12607v, t. 64). W ten sposób Sąd stwierdził brak realizacji przesłanki formalnej, warunkującej dopuszczalność rozpoznania wniosku.

Niezachowanie warunku formalnego powoduje jednakże, że taki wniosek stanowi czynność prawnie bezskuteczną w rozumieniu art. 122 § 1 k.p.k. i nie może podlegać merytorycznemu rozpoznaniu. Skoro zatem skazany nie złożył wniosku o przywrócenie terminu w czasie przewidzianym w art. 126 § 1 k.p.k., to nie było podstaw do merytorycznego rozpoznania złożonego wniosku. W świetle poczynionych przez Sąd ustaleń, stosowne rozstrzygnięcie tej kwestii winno zapaść już na etapie kontroli formalnej (art. 122 k.p.k.), czyniąc dalsze badanie wniosku bezprzedmiotowym.

W konsekwencji zaistniałych realiów zaskarżone postanowienie podlegać musiało uchyleniu, a sprawę należało przekazać do ponownego rozpoznania. W jego toku w pierwszej kolejności winny zostać poddane badaniu przesłanki warunkujące skuteczność samego złożenia wniosku. W zależności od poczynionych w tej materii ustaleń należy następczo wydać stosowne rozstrzygnięcie (vide art. 518 k.p.k. w zw. z art. 442 § 3 k.p.k.).